

พัฒนาการเด็กไทย
รวมใจเพื่อชาติ

นพ.วัลลภ ไทยเหนือ

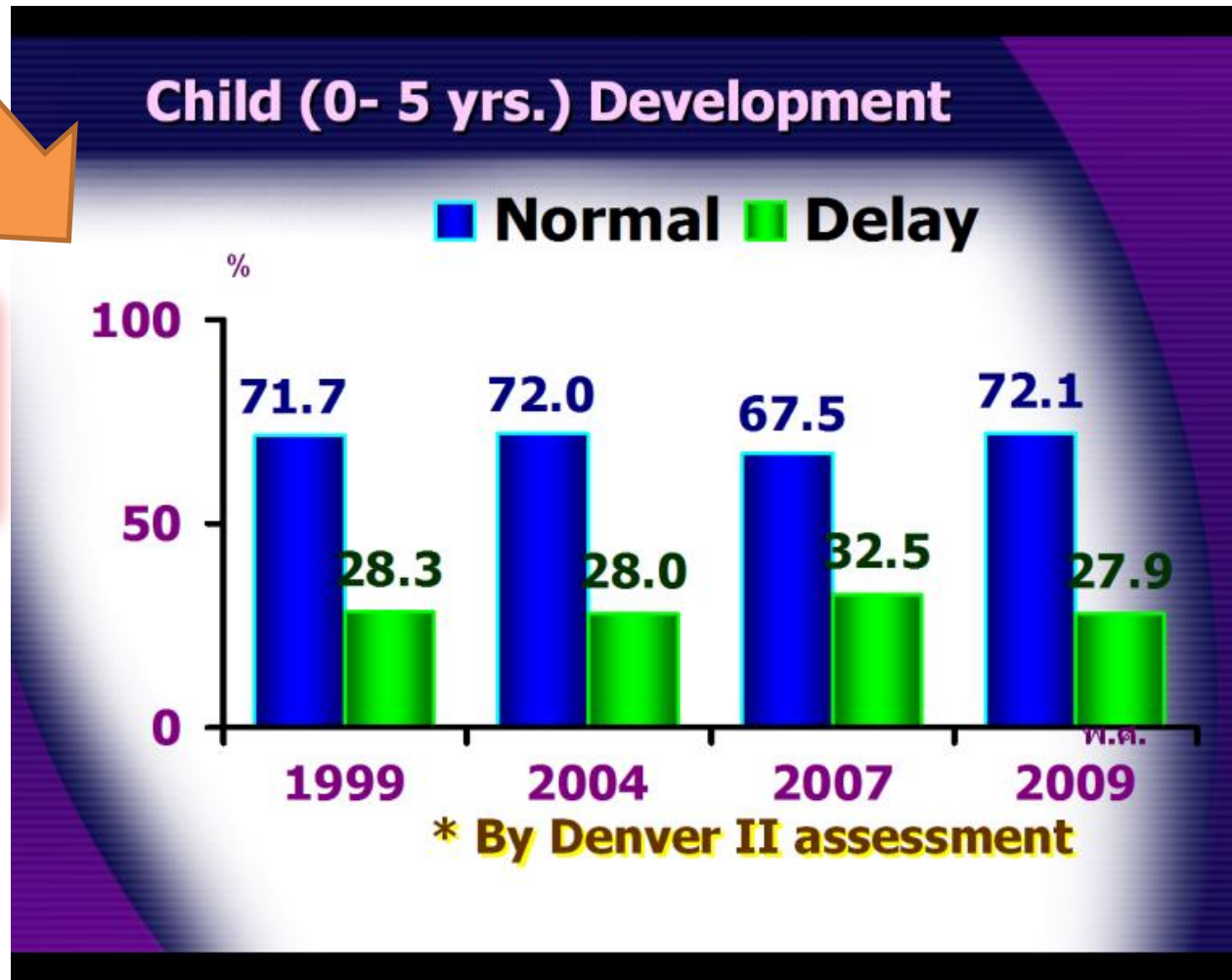
งานสาธารณชนสุขที่ทำหาย

- **Innovation**
- **Integration**
- **Long term follow up**
- **Long time impact**

ความเรื้อรังของพัฒนาการเด็กไทย

- พ.ศ.2553 กรมอนามัยสำรวจเด็กอายุ 3-5 ปี
เด็กไทยมีพัฒนาการต่ำกว่ามาตรฐาน 30%
- พ.ศ.2554 กรมสุขภาพจิตสำรวจเด็กอายุ 6-14 ปี
เด็กไทยมี IQ 98.5 ต่ำกว่าค่ามาตรฐาน 100
EQ 45 ต่ำกว่าค่ามาตรฐาน 50-100
- พ.ศ.2556 กระทรวงศึกษาธิการรายงานเด็ก ป.4-ป.6
10-15% อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดไม่เป็น

พัฒนาการเด็กไทย - สำรวจที่ไรล่าช้าทุกที

ผลลัพธ์
ด้านพัฒนาการ

Consequences of Low Birth Weight

- Learning disability
- Visual disability
- Respiratory problems
- Cerebral palsy

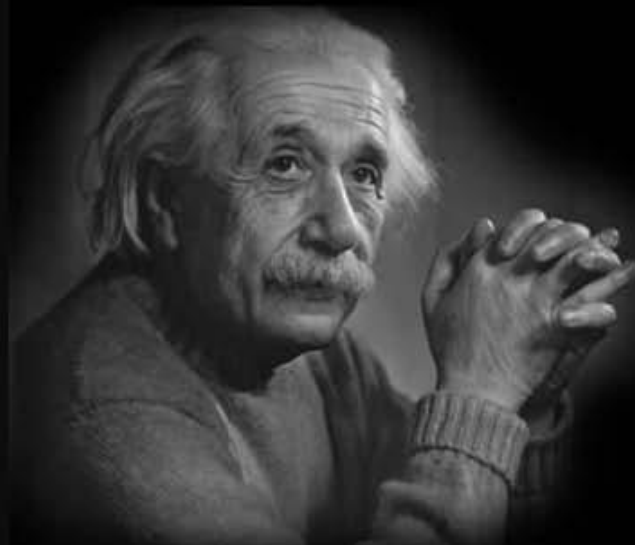
Consequences of Birth Asphyxia

- **Severe Neurological damage**
- **Multiple organs malfunction**
- **Long term difficulties**
- **Lawyer Involvement**

แรงบันดาลใจ

- + เริ่มต้นจากสถาบันพัฒนาการเด็ก
ราชนครินทร์ เชียงใหม่
- + มีแต่เด็กพิการแล้ว-นั่งรถเข็น
- + มีทางจะค้นหาตั้งแต่เนิ่น ๆ -Early Detection?
- + มีร่วติดกันกับโรงพยาบาลนครพิงค์-ห้องคลอด

**We cannot solve our
problems with the same
thinking we used when
we created them.**

Albert Einstein

German Theoretical-Physicist

(1879-1955)

QuoteHD.com

โครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ
2 เมษายน 2558 กระทรวงสาธารณสุข

ที่มา ที่อยู่และที่ไปของโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ

➤ ที่มา โครงการบูรณาการพัฒนาการเด็กล้านนา

➤ 2555 Lanna Child Development Integration Project LCDIP

1. จากปัญหาของพื้นที่ LBW 10% จากการขาดไอโอดีน และ Birth Asphyxia 25/1,000 lb. – เด็กกลุ่มเสี่ยง
2. เด็กที่คลอดปกติแต่อาจเกิดพัฒนาการล่าช้าภายหลังจากการเลี้ยงดูโดยเฉพาะเด็กที่อยู่กับปู่ย่าตายาย – เด็กปกติ (เมื่อคลอด)

➤ ที่มา โครงการบูรณาการพัฒนากาเรเด็กไทย

➤ 2556 - ผู้ทรงคุณวุฒิ (พญ.นิตยา คชภักดี พญ.ศิริกุล อิศรานุรักษ์

พญ.ศิริพร กัญชนะ) **ผลิต ทดสอบ และปรับปรุง**

คู่มือประเมินและส่งเสริม DAIM สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง

คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริม DSPM สำหรับเด็กคลอดปกติ

เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง อสม. ช่วยกันเฝ้าระวังและส่งเสริมตามวัย

ส่วน จนท.สธ. จะคัดกรองและลงข้อมูล เมื่อเด็กอายุ 9, 18, 30 และ

42 เดือน

- ขยายพื้นที่โดยศูนย์อนามัยและศูนย์สุขภาพจิตอีกเขตละ 2 จังหวัด

รวม LCDIP 8 จังหวัด เป็น 31 จังหวัด

(รวม กทม.)

➤ ที่มา

ผลการดำเนินงาน LCDIP ข้อมูล 1 สค. 56 – 31 กค. 57

➤ 2557

เด็ก BA 1,315 ราย พัฒนาการไม่สมวัย 79 ราย = 19.7%

เด็ก LBW 4,516 ราย พัฒนาการไม่สมวัย 350 ราย = 20%

➤ ภายหลังใช้ DAIM

เด็ก BA พัฒนาการไม่สมวัย เหลือ 66 ราย = 15.4%

เด็ก LBW พัฒนาการไม่สมวัย เหลือ 296 ราย = 15.9%

การประเมินประสิทธิภาพของ DSPM

ผลการเปรียบเทียบ การเฝ้าระวังพัฒนาการเด็ก
ด้วยเครื่องมือ DSPM และ Denver II

ช่วงอายุ	ผลการประเมินด้วย DSPM			ผลการประเมินด้วย Denver II		
	สมวัย	ไม่สมวัย	รวม	สมวัย	ไม่สมวัย	รวม
9 เดือน	65 (51.6%)	61(48.4%)	126 (100%)	106 (83.5%)	21 (16.5%)	127 (100%)
18 เดือน	74(59.7%)	50(40.3%)	124 (100%)	108(87.1%)	16 (12.9%)	124 (100%)
30 เดือน	37 (59.7.6%)	25(40.3%)	62 (100%)	50(80.6%)	12 (19.4%)	62 (100%)
42 เดือน	33 (45.8.6%)	39(54.2%)	72 (100%)	58 (78.4%)	16 (21.6%)	74 (100%)
รวมทั้งหมด	209 (54.4%)	175 (45.6%)	384 (100%)	322 (83.2%)	65 (16.8%)	387 (100%)

โดย สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล

คลินิกเด็กดีที่ไม่มีเวลา

ปัญหา – คลินิกเด็กดี ทำแต่เรื่องให้วัคซีน โดยนัดเด็ก
1 วัน / เดือน ไม่มีเวลาทำเรื่องพัฒนาการ

การแก้ไข – หลายจังหวัดเพิ่มวันคลินิกเด็กดีเป็น
2 วัน/เดือน ตามแต่บริบทของพื้นที่

* ถ้าสัดส่วนของ จนท. และผู้ช่วยรวมเป็น **2 คน**
ทำทั้ง **4 งาน** เด็กไม่ควรเกิน **15 คน/วัน**

การประเมินผลการใช้ DSPM

❖ ผู้บริหาร

- เห็นด้วยและให้การสนับสนุน
- มีหนังสือสั่งการภายในองค์กร

❖ ผู้ให้บริการ

- เนื้อหาคู่มือค่อนข้างละเอียดใช้เวลานาน แต่ทำไปแล้วชำนาญขึ้นใช้เวลาน้อยลง
- เห็นความสำคัญขยายเวลา WCC เป็นอย่างน้อย 2 วัน/เดือน

❖ ผู้รับบริการ

- คู่มืออ่านง่าย เข้าใจดี มีประโยชน์มาก
- ทำกิจกรรมทุกช่วงอายุตามคู่มือ

You see things as they are

and ask “Why”

I dream of things that never were

and ask “Why not”

George Bernard Shaw

Project Expectation

- Addressing causes of LBW and BA.
- Increasing chances of Early detection.
- Binding long term family relationship.
- Setting good example of National Agenda Integration.

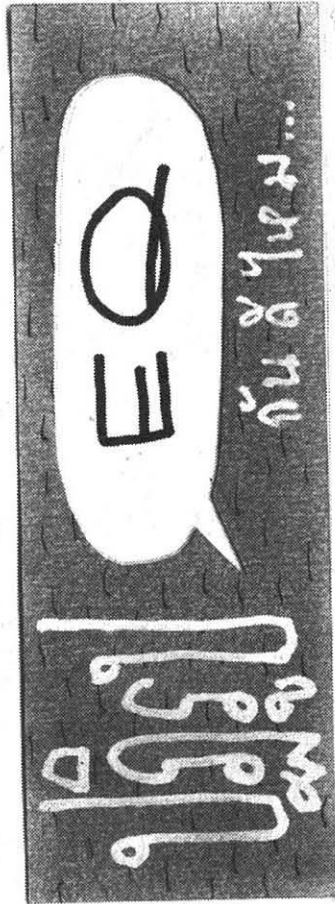
Are babies born knowing right from wrong?

Future Impact

- ขณะนี้เรากำลังแก้ไขปัญหาพัฒนาการล่าช้าของเด็กไทย **(Negative)** ให้ดีขึ้นตามมาตรฐาน
- เรากำลังจะพัฒนาวิธีการส่งเสริมพัฒนาการเด็กไทย ให้เหมาะสมกับความเป็นไทย **(Executive Function)** ได้มากขึ้น เช่น เป็นคนไทยที่ซื่อสัตย์ อดทน ไม่เอาเปรียบ อยู่ร่วมกันในสังคมที่เห็นต่าง และมีเวลาทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม โดยไม่ต้องสร้างภาพ

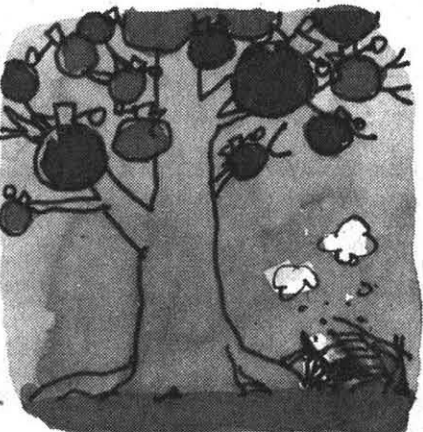
การปฏิรูป EQ

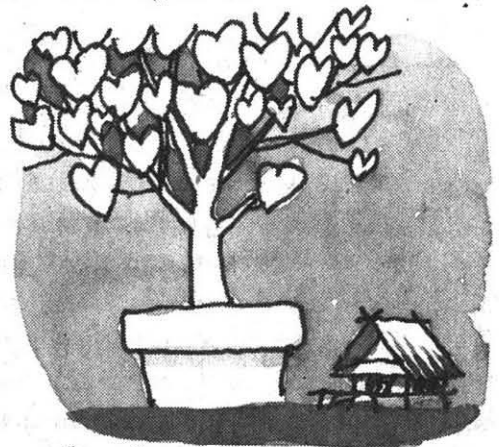
EMOTIONAL QUOTIENT หรือ EQ คือความฉลาดทางอารมณ์ ที่เราต้องเร่งสร้างก่อนจะสร้าง การวัดสติใดๆ เพื่อให้เกิดสมดุลขึ้นในสังคม เพราะสังคมนี้คนมี IQ มากแต่ EQ ไม่มากพอ จึงส่งผลให้เกิดการนำ IQ ไปใช้ในทางที่ไม่ดีรักความช... สิวสวยในเวลาที่ไหนเราต้องมี EQ ?

ปฏิรูป EQ
เหมือน
กระต๊อ
ที่เรต้อง
สร้างไว้
เพื่อเป็น
ที่ปลูก
IQ...
แล้วทำไม
เราต้อง
ปลูก IQ ใน
กระต๊อด้วยละ

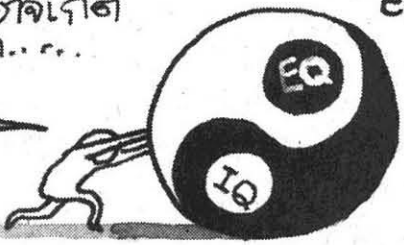

ถ้าเราปล่อย IQ เติบโต
โดยไม่ดูแล อาจเกิด
ปัญหาในที่สุด...

ถ้าเราให้ IQ เติบโตในกระต๊อ
EQ ที่สุกงอม
เราจะได้อะไร
อีกแบบ..

EQ คือสติ IQ คือปัญญา ถ้าเราใช้
สติควบคุมปัญญาได้ ปัญหาก็จะลดลง..

Handwritten signature or mark.

การพัฒนา EQ ใน DSPM เล่มขาว

DSPM @

- 9 ด. - รู้จักปฏิเสธด้วยการแสดงท่าทาง
- 18 ด. - ช่วยงานบ้าน (สังคม)
 - การเปิดหน้าหนังสือ (สร้างนิสัยรักการอ่าน)
- 30 ด. - รู้จักรอให้ถึงรอบตนเอง (อดทนกับความเห็นต่าง)
 - ร้องเพลงได้ (อารมณ์ดี)
- 42 ด. - พูดขอหรือขอบคุณได้ (มารยาทดี)
 - พูดให้คนอื่นเข้าใจ

After all the wrong road leads you somewhere.

❖ ที่อยู่

- โครงการเฉลิมพระเกียรติฯ

❖ กลไก

คณะกรรมการอำนวยการ – ผู้ตรวจฯ

คณะกรรมการดำเนินงาน – สธน.

❖ เป้าหมาย

เด็กไทยพัฒนาการสมวัย 85% ใน 3 ปี

❖ วิธีการ

เด็กไทยหลังคลอดทุกคนได้รับคู่มือ DSPM หรือ DAIM

พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้าใจและใช้คู่มือเป็น

อสม.เชี่ยวชาญพัฒนาการช่วยครอบครัวที่อยู่กับปู่ย่าตายาย

จนท.สธ. ที่ รพ.สต. คัดกรองและลงข้อมูลเมื่อเด็ก 9, 18, 30

และ 42 เดือน

ถ้ายังพบความผิดปกติส่งต่อผู้เชี่ยวชาญที่ศูนย์หรือ

สถาบันของกรมสุขภาพจิตหรือกรมการแพทย์

**After Climbing a great hill, One only finds
that there are many more hills to Climb.**

Nelson Mandela.

ที่ไป

- **Streetmap to HRH Project**

16-17 ก.พ.58

- Training ครู ก Model เชียงใหม่
- Meeting ผู้บริหาร สธ. ที่ปรึกษา Spialist , Super ครู ก และทีม DBP

23-24 ก.พ.58

- Standardization ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด กทม. (กรมการแพทย์) แบ่งทีมสนับสนุนวิชาการตามเขตและภาค

27 ก.พ.58

- Intersectoral Meeting – สธ. มท. พม. ศธ. ฯลฯ

มี.ค.58

- Training ครู ก ทุกเขต
- Training ครู ข และ จหนท.สธ. ทุกจังหวัด

เม.ย.58

- **Implementation Kick off**

Technical Training Team

Specialist

1. พญ.ศิริพร กัญชนะ
เขต 1-3
2. พญ.นิตยา คชภักดี
เขต 4-5 และ กทม.
3. พญ.ศิราภรณ์ สวัสดิ์วร
เขต 6-7
4. พญ.ศิริกุล อิศรานุรักษ์
เขต 8-10
5. พญ.นิพรรณพร วรมงคล
เขต 11-12

Super ครู ก

- นพ.สมัย ศิริทองถาวร
- พญ.วรวรรณ จงสง่าวิทยาเลิศ
- นพ.พนิต โล่ห์เสถียรกิจ
- พญ.ทิพวรรณ หรรษคุณาชัย
- พญ.รัตโนทัย พลับรู้อการ
- พญ.อดิสรส์สุดา เฟื่องฟู
- นพ.สุรัตน์ สิรินนทกานต์
- พญ.ดุष्ฎี จิงศิริกุลวิทย์
- พญ.นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช
- นพ.เทอดพงษ์ ทองศิริราช

Technical Team

- **DBP** ภาคเหนือ
- **DBP** ภาคกลาง 1
- **DBP** ภาคกลาง 2
และตอ.เชียงใหม่
- **DBP** ภาคตะวันออก
เชียงใหม่
- **DBP** ภาคใต้

DBP = Developmental Behavior Pediatrician กุมารแพทย์พัฒนาการ

คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเขต...

ผู้ตรวจ	- Regional Project Manager	- ประธาน
สน.	- Regional Coordinating Manager	- รองประธาน
สสจ. และ ผอ. รพท/รพศ ทุกจังหวัดในเขต		- กรรมการ
ประธาน MCH Board เขตและประธาน DBPเขต		-กรรมการ
สสจ.ที่ตั้งเขต - เลขานุการ	ผชชส หรือหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม	-ผู้ช่วย
- รวบรวมข้อมูลและติดตามความก้าวหน้า		
- พัฒนาการแก้ปัญหาที่สาเหตุ		
- พัฒนาคู่มือให้เหมาะสมพื้นที่ให้ดีพร้อม IQ และ EQ		

คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กจังหวัด...

ผวจ., นายกเหล่ากาชาด , พม., อบจ., เอกชน , ประธาน MCH Board
สสจ. – เลขานุการ ผชชส - ผู้ช่วยเลขานุการ

- ❖ คณะอนุกรรมการติดตามประเมินผล, สสจ. – ประธาน
ผอ.รพท/รพศ – รอง , ผชชส หรือหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม - เลขานุการ
ประธาน DBP, ผอ.รพชหรือพยาบาลพัฒนาการทุก รพช. – กรรมการ
- ติดตามการลงข้อมูลให้ครบถ้วน
- วิเคราะห์ข้อมูล และรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงาน
- พัฒนาการแก้ไขสาเหตุที่ทำให้เกิดพัฒนาการล่าช้า

ความท้าทายของปัญหาพัฒนาการล่าช้า

1. เด็กปฐมวัย (0-5 ปี) มีพัฒนาการไม่สมวัยในช่วงอายุ 0-2 ปี น้อยกว่าในช่วงอายุ 3-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญ (Language และ FM)
2. บทบาทและประสิทธิภาพของ อสมช. พัฒนาการ โดยเฉพาะการช่วยเหลือเด็กที่อยู่กับปู่ย่าตายาย
3. การ Audit โครงการฯ
 - Internal Audit โดย Sampling Survey ของทีม DBP จังหวัดร่วมกับศูนย์อนามัยและศูนย์สุขภาพจิต
 - External Audit โดยสถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน ม.มหิดล และวิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

We are made wise not by the recollection of our past but by the responsibility of our future.

George Bernard Shaw 1856-1950

A clever person solves a problem, a wise person avoids it.

Albert Einstein 1879-1955

สิ่งที่น่าจะเกิดขึ้น

เป้าหมายระยะยาวใน **3 ปี** ของเด็กปฐมวัย **0-5 ปี**

1. เด็กไทย (0-2 ปี) พัฒนาการสมวัย **90%**
2. เด็กไทย 3-5 ปี พัฒนาการสมวัย **80%**

เป้าหมายระยะสั้นใน **3 เดือน** ตั้งแต่ เมษายน **2558**

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับเขตและจังหวัด
2. เด็กหลังคลอดทุกคนได้รับคู่มือ **DSPM** หรือ **DAIM**
3. พ่อแม่ได้รับการฝึกและใช้คู่มือเป็น
4. อสม.ได้รับการฝึกและมอบหมายให้ดูแลเด็กที่อยู่กับ
ปู่ย่าตายาย

เป้าหมายระยะสั้น (ต่อ)

5. จนท.สธ. ที่ รพ.สต. ได้รับการสนับสนุนคํามือจาก
อำเภอ จังหวัด อย่างต่อเนื่อง
6. จนท.สธ. เชื่อมโยงการใช้คํามือกับพ่อแม่ อสม.และลงข้อมูล
ของการคัดกรองตามอายุ 9, 18, 30 และ 42 เดือน
ได้อย่างถูกต้อง
7. เมื่อครบ 3 เดือน จะมีการรณรงค์การคัดกรองพัฒนาการ
เด็กไทยพร้อมกัน (**Crosssectional Survey Data**)
ทั่วประเทศ ในสัปดาห์ 20-24 ก.ค. 2558

Auditing Schedule

❖ เมื่อครบ 1 ปี ของการดำเนินงาน เมษายน 58 – มีนาคม 59
จะทำ **Internal Audit** โดย **DBP** จังหวัดร่วมกับศูนย์อนามัย
ร่วมกับศูนย์สุขภาพจิต

จะทำการประเมินโดยการสำรวจ ในจังหวัดและเขตรับผิดชอบ

- เมษายน - พฤษภาคม 59= ผลงานปีที่ 1 พบพัฒนาการไม่สมวัยมาก
- เมษายน - พฤษภาคม 60= ผลงานปีที่ 2 พบพัฒนาการไม่สมวัยน้อยลง
- เมษายน - พฤษภาคม 61= ผลงานปีที่ 3 พบพัฒนาการไม่สมวัยน้อย

❖ เมื่อครบ 3 ปี จะเป็น **External Audit** โดย

สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน ม.มหิดล

สถาบันแห่งชาติเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัว ม.มหิดล

วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย